

Socijalizam danas

Glasilno Socijalističke radničke partije Hrvatske

Broj 3-4 ▪ Godina 1 ▪ kolovoz 2010. ▪ www.srp.hr

SRP uz sindikate

**Nakon peticije referendum,
a što poslije ?** str.3

Izjava SRP-a za javnost:

**Trebaju nam klasno
orijentirani sindikati** str.3

SRP s radnicima Salonita

Mrcvarenje na traci str.4

SRP s radnicima TLOS-a

Mjesecima bez plaće str.5

SRP s radnicima DES-a

**Za štrajk gladu u DES-u krivi
građani Splita** str.6

Izjava SRP-a za javnost:

**Ima li u Hrvatskoj stranke
koja brani interese radnika?**
str.7

Podrška zagrebačkim aktivistima

Protiv „varšavske Hrvatske“
str.8

73. obljetnica osnivanja Komunističke
partije Hrvatske

**Želimo jedinstvo radničke
klase** str.9

7. sjednica Predsjedništva SRP-a

**Boriti se za sve koji žive od
svoga rada** str.11

Antifašistička tradicija

**SRP ne dozvoljava ni
zaborav ni relativiziranje**
str.12

SRP na međunarodnoj sceni

Dani balkanske ljubavi
str.15

Osnovana Udruga „Samodoprinos“

**Vječni entuzijazam
nepopravljivih optimista**
str.16

Komentari s povodom:

Ivan Plješa:

**Blajburg kao kukavičje
jaje kontrarevolucije** str.17

Ranko Adorić:

Čavoglavski bal vampira
str.19

Izlazi jednom mjesečno,
dijeli se besplatno.

Izdavač:

Socijalistička radnička partija
Hrvatske,
Pavla Hatza 14, 10 000 Zagreb

E-mail: srp@srp.hr
tel./fax: +385 (0)1 48 35 340
www.srp.hr

Glavni i odgovorni urednik:
Božidar Dugonjić

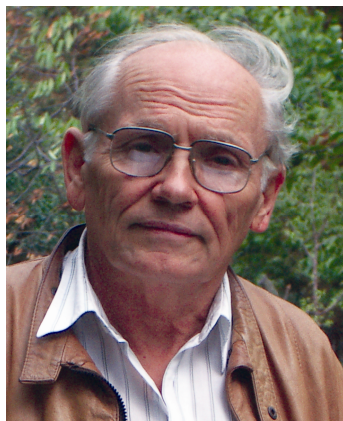
Redakcija:
Ranko Adorić, Boris Bogdanić,
Aleksandar Hrastović, Marin
Palaversa, Ivan Tičak, Dalibor Vidović

Žiro račun broj:
2360000-1101539336

Tisak:
Željeznička tiskara d.o.o.

“**Socijalizam danas**“ je glasilo Socijalističke radničke partije Hrvatske osnovane 25. listopada 1997. u Zagrebu. SRP okuplja ljude koji se u Hrvatskoj zalažu za demokratski socijalizam, kakav će se u 21. stoljeću neminovno rađati iz svjetskih i evropskih društvenih kretanja i promjena, pa utoliko neće zaobići ni Hrvatsku. Svoja programska opredjeljenja i praktičnu politiku SRP zasniiva na pozitivnim dostignućima i iskustvima socijaldemokratskih, socijalističkih i komunističkih partija i pokreta u svijetu, a posebno na pozitivnim dostignućima radničkog, socijaldemokratskog i komunističkog pokreta u Hrvatskoj i bivšoj Jugoslaviji, te na težnjama i rezultatima u borbi za radničko i društveno samoupravljanje. SRP zastupa interese većine stanovništva koje sredstva za život stiče svojim fizičkim i umnim radom u poljoprivredi, industriji, školstvu, zdravstvu, znanosti, kulturi, upravi i drugim djelatnostima. SRP ima svoje mjesne, općinske, gradske i regionalne organizacije širom Hrvatske, a one djeluju putem svojih klubova i foruma. Omladinski dio SRP-a ima svoje posebno ime: Mladi socijalisti i uživa veliku autonomiju u stranci.

Uvodnik

Božidar Dugonjić, član Predsjedništva SRP-a,
glavni i odgovorni urednik „Socijalizma danas“

Dresure nisu garancija...

Poznato je da se dreseri životinja koriste prokušanom metodom: uplaše i izgledne životinju pa je nakon toga malim i promišljenim zalogajima privole na poslušnost, čak i na ljubav prema dreseru (gazdi). No i tako pridobivena vlast nad objektom dresure ima granice: često dreser bude napadnut kada prekorači strpljivost životinje grubim ponašanjem.

Slična metoda dresure upotrijebljena je i kod ljudi: oduzeto im je ono što su stvorili, čime su upravljali i od čega su živjeli, uplašeni su ratnim sukobom koji je bio vrhunski cilj i omogućavao ratno profiterstvo, a zatim im je davano na kapaljku prava i zadovoljstva, tek toliko da se učine poslušnima i povjeruju svojim gazdama da im žele sve dobro. Kad je ocijenjeno da je dresura u potpunosti uspjela, primjenjena su sva sredstva oduzimanja prava na materijalnu i psihološku samostalnost. Stara pravila: „Red, rad i disciplina – mi odlučujemo kako ćete živjeti – demokratski ste nam dali vlast i više nemate pravo ništa mijenjati ili misliti svojom glavom! Ni postavljati pitanja i zahtjeve!“

Izgedalo je da je dresura u potpunosti uspjela. Ali, gle vraga! Negdje u dnu glava i misli ostalo je dovoljno tragova osjećaja slobode, svijesti da zadovoljavajući obrok i malo prividnog luksuza nisu dovoljni, i naročito otpora ponižavanju koje postaje svakodnevno. Odjednom su se pojavili buntovnici, neki čudni ljudi koji žele raditi i od svoga rada živjeti, odlučivati o svojoj i budućnosti svoje djece, kojima se ne sviđa svekolika rasprodaja nacionalnog blaga i uništenje privredne strukture zemlje. Pri tome, nisu se takvi pojavili samo u maloj zemlji Hrvatskoj, već praktično širom svijeta koji poznajemo.

Odjednom teze Marxa i drugih filozofa nisu više tako prezrene nego ih se ozbiljno, po neznam koji puta, proučava i u njima prepoznaje istina o međuljudskim odnosima. Zaboravljena (ili zabranjena?) riječ SOCIJALIZAM pojavljuje se i u riječniku političara tradicionalno najdesnijih zemalja i političkih stranaka. Čak i crkva ima riječi osude za ponašanje pljačkaških dresera koji svojim postupcima ubijaju kravu koja im daje mlijeko! Računajući, valjda, ima 6 milijardi rezervnih radnika. A u ovoj našoj maloj zemlji dotjerali su „cara do duvara“, kako bi naši stari rekli.

Promjene koje se traže nužne su i svakom razumnom čovjeku prihvatljive. Te promjene obuhvaćaju cjelokupne odnose u proizvodnji i raspodjeli društvenog bogatstva. Bez nasilja i uz poštivanje prirodnih ljudskih prava. U prvom redu eliminaciju pohlepe, bahatosti i besmislenosti kapitalističkih vlasnika i njihovih političkih prijatelja.

Iz stranačkog života

SRP uz sindikate Nakon peticije referendum, a što poslije ?

U srijedu 14. srpnja 2010. godine, **Ozren Matijašević**, predsjednik HUS-a i koordinator sindikalnih središnjica koje su pokrenule sindikalnu akciju prikupljanja potpisa za raspisivanje referenduma o izmjenama Zakona o radu, predao je predsjedniku Sabora, **Luki Bebiću**, točno 813.016 potpisa, a ispred naše partije na predaji potpisa bio je v.d. tajnik zagrebačkog ogranka SRP-a, drug **Ljubo Novković**. Referendum je izgledan i vladajućima vjerojatno neće pomoći ni „provjeravanje svakog pojedinog potpisa“ kako bi peticiju možda proglasili nevažećom. Optimizam u vezi peticije ipak nije izbrisao u našim redovima postojeće nezadovoljstvo sadašnjim položajem radnika te opravdano izražavamo zabrinutost u pogledu daljnjih promjena odnosa kapitala i rada u Hrvatskoj. Referendumom se brani tek dio radničkih prava, ali se još uvijek ne naziru rješenja koja bi dovela u ravnopravni(ji) položaj kapital i rad.

U tom kontekstu, s izuzetnim zanimanjem pratimo i aktivno podržavamo radnike koji se u svojim tvrtkama svakodnevno bore za bolje radne uvjete, protiv eksploatatorskog i/ili protuzakonitog ponašanja poslodavaca.

U nastavku donosimo izjavu za javnost SRP-a uoči raspisivanja referenduma o ZOR-u te reportaže o demonstracijama i štrajkovima radnika Salonita, DES-a i TLOS-a, a kojima je SRP pružio podršku na terenu. Također, SRP pokreće inicijative kojima bi u političkoj sferi ponudio mogućnosti razvoja suvremenih modela radničke participacije, o čemu se raspravljalo na ljetnoj sjednici predsjedništva partije.

Izjava SRP-a za javnost Trebaju nam klasno orijentirani sindikati

Piše: *Vladimir Kapuralin*

Zahvaljujući prilikama u kojima živimo, u potpunosti je razumljiv

SRP na radničkim demonstracijama u Splitu (rujan 2009. godine)

interes u javnosti kojeg su polučile aktivnosti vezane uz potpisivanje peticije, kao uvjeta za raspisivanje referenduma, koji bi trebao zaustaviti ili usporiti daljnju eroziju radničkih i socijalnih prava. Mišljenja i stavovi o tim aktivnostima i postignutim rezultatima razlikuju se ovisno o interesima onih koji ih daju, odnosno od pozicije koju subjekt zauzima na društvenoj sceni.

Za nas u SRP-u mjerodavan je naravno klasno-socijalni pristup. S obzirom da u datom slučaju sindikalna aktivnost neizbiježno poprima i političku konotaciju, važno je definirati dosege i mogućnosti jednog i drugog subjekta.

Mogućnosti sindikata ograničene su zakonima zemlje u kojoj djeluje, odnosno zakon je okvir unutar kojeg sindikat djeluje i limes kojemu teži. Politika je, međutim, ta koja kroz zakonodavna tijela te okvire

suzuje ili širi. U tom kontekstu potrebno je i domišljati nužnost interakcije između klasno orijentiranih sindikata i političkih subjekata klase profilirane. Klasno orijentirani sindikati svojom potporom snaže klasno profilirane partije, koje tako imaju veću mogućnost utjecaja na donošenje zakona naklonjenih radu, tamo gdje ne postoje uvjeti za radikalnije revolucionarne poteze,

kao u ovom trenutku u Evropi. Kao ogledni primjer uspješne interakcije u praksi može poslužiti iskustvo iz Grčke, gdje klasno orijentirani sindikat PAME i komunistička partija Grčke tvore jedan homogeni organizacijski lanac od ulice do parlamenta i obratno.

Nažalost u Hrvatskoj smo još daleko od takvog načina promišljanja. Sindikati, njihova vodstva, civilne udruge, pa i sami radnici još uvijek Zaziru od tiješnjijeg povezivanja uz Socijalističku Radničku Partiju, jedini politički subjekt autentične ljevice u Hrvatskoj, pribojavajući se valjda da to nebi bilo oportuno za njihovu „domoljubnu“ percepciju. To nevjesto pokušavaju prikriti tobožnjim distanciranjem od politike, što nije slučaj kad su u pitanju etablirane stranke građanske provenijencije, koje su usto na strani kapitala, a ne rada. Jedna časna

iznimka je Novi sindikat, na čelu sa gospodinom **Mariom Ivekovićem**, koji ne odbija suradnju sa SRP-om. I pored toga, nas u SRP-u raduje svaki pomak i svaki uspjeh sindikalne borbe. Uvjeren sam stoga da su naši članovi i simpatizeri masovno poduprli i proteklu peticiju, mnogi su se i aktivno uključili volontiranjem. To međutim ne derogira naš principijelni stav, da se ovim, u biti partikularnim, činom ne mogu riješiti sistemske devijacije u društvu koje je kapitalističko. Tih bi preko 800.000 potpisa imalo puno veći učinak kada bi bili dio organiziranog projekta rada. Ovako ovo ostaje satisfakcija za duboko razjedinjene i još bolje uhljebljene sindikalne vođe, što potvrđuju iznosi njihovih ukupnih primanja.

Socijalistička radnička partija Hrvatske

(Izjava u povodu peticije za raspisivanje referenduma o izmjenama ZOR-a upućena je javnosti 20. srpnja 2010., a potpisuje je zamjenik predsjednika SRP-a Vladimir Kapuralin)

SRP s radnicima Salonita Mrcvarenje na traci

Piše: Ranko Adorić

Mrcvarenje radnika „Salonita d.d. u stečaju“ nerješavanjem njihovog slučaja od strane Vlade, nastavlja se agonija koja se, kao po šabloni, ovog momenta događa brojnim poduzećima u Splitu, Dalmaciji i cijeloj zemlji. Niz protestnih skupova, apela, zaključaka, sastanaka sa ministrima, Vladom, HFP-om i drugim akcijama ovih nesretnih radnika, u organizaciji HUS-a, već i sama brojka od preko 240 sindika-

lnih intervencija od početka privatizacije, govori o nehumanom postupanju vlasti koja ovaj slučaj „riješava“ po već uhodanoj formuli pogodovanja krupnom kapitalu i kriminalu, izigravajući radnike i njihova prava, drastični je primjer nefunkcioniranja pravne države.

*Foto: Paun Paunović/CROPIX (Izvor: Jutarnji list)
Sindikalni povjerenik HUS-a za Dalmaciju, Jozo Marić, po 240-ti put demonstrira ispred Salonita*

*Foto: Paun Paunović/CROPIX (Izvor: Jutarnji list)
Tu su da „štite tvornicu od radnika“*

*Foto: Paun Paunović/CROPIX (Izvor: Index.hr)
Predsjednik Regionalne organizacije SRP-a za Dalmaciju Ranko Adorić (u sredini) s radnicima Salonita*

Dana 07.07.2010. godine održan je protestni skup radnika ispred tvornice u Vranjicu koji su najavili nasilni ulazak u krug svoje firme kako bi istjerali radnike firme „Adriatic Blizna d.o.o.“ kojoj osporavaju stručnost sanacije podružja tvornice jer nema dozvolu za obavljanje radova s opasnim tvarima, a koja unatoč zabrane Drža-

vne inspekcije za zaštitu okoliša i dalje radi, upravo po odobrenju za rad izdat od strane Trgovačkog suda u Splitu, odobrenju kojeg je više puta poništio Viši trgovački sud. Najavljena od sindikata, ova je radnička akcija izvela na cestu jake policijske snage, interventnu polici-

ju od gotovo stotinu ljudi.

Radnicima se obratio sindikalni povjerenik HUS-a za Dalmaciju, **Jozo Marić**, i radnici tvornice koji su tražili da se poštuje zakon i njima dozvoli rad na sanaciji svoje tvornice. Oštrim su riječima napali Vladu, da i u ovom primjeru, brani i provodi privredni kriminal, štiteći mafiju i korupciju, ne drži se datih obećanja o razrješenju nagomilanih problema i u provedbi svojih nakan koristi policiju, kojoj su razočarani, nezadovoljni i frustrirani radnici postavljali pitanje: „Koga vi to branite?“, dodajući joj mnoge pogrdne riječi, koje zbog pristojnosti, nisu za

ovaj list.

Da apsurd bude veći, to je ta ista policija koju upravo plaćaju i ti radnici, a koja ih je na mig spremna napasti, dok u međuvremenu štiti bivšeg premijera Sanadera i njegovu obitelj već godinu dana trošeći gotovo deset milijuna kuna. Presedan je to veći što je odobreno još jedno šestomjesečno razdoblje

zaštite bivšeg premijera na teret po-
reznih obveznika i ovih istih radni-
ka.

Nasilan ulaz u tvornicu ipak nije
izveden zbog sigurnosti radnika, jer
je organizatorima najavljena že-
stoka intervencija specijalaca, te
hapšenje kolovođa "koji ruše drža-
vu". Kako ovaj skup nije odobren
od nadležnih, to je za 12.07.2010,
sazvan novi protestni skup ispred
Trgovačkog suda u Splitu.

Punu potporu ovoj akciji, svojim
prisustvom, dala je i splitska orga-
nizacija SRP-a, koja je zbog toga
od sindikalnih organizatora dobila
javnu pohvalu upućenu radnicima i
medijima: *"Posebno zahvaljujemo
SRP-u, Socijalističkoj radničkoj
partiji, kao jedinim strancima, koja je
od samog početka sa radnicima
Salonita!"*

Dana 12.07.2010, održan je pro-
testni skup radnika ispred Trgova-
čkog suda, uz koje su bili i članovi
SRP-a. Radi nezadovoljstva radom
stečajnog suca **Joze Čalete** i
stečajnog upravitelja **Mirka Ko-
zine**, okupljenima se obratio pre-
dsjednik HUS-a, **Ozren Matijaše-
vić**, koji je s ogorčenjem konsta-
tirao kriminal, kolaps pravosuđa i
nepoštivanje sopstvenih zakona, te
u ime prisutnih zatražio prijem kod
navedenih, ali gospoda nisu bili na
radnom mjestu kako bi izbjegli pri-
miti predstavnike sindikata.

Stoga su im upućen slijedeći
zahtjevi i primjedbe:

- traži se ostavka stečajnog suca i
stečajnog upravitelja zbog neza-
konitog postupanja,

- VTS je rješenjem ustanovio da
Trgovački sud u Splitu nije smio
odabrati tvrtku po preporuci ste-
čajnog sudca i stečajnog upravi-
telja, niti je smjelo doći do obu-
stave i zaključenja stečajnog postu-
pka nad Salonitom,

- po treći put VTS je naložio Trgo-
vačkom sudu u Splitu da u po-
novnom postupku preispita svoje
nezakonite odluke,

- radnici javno postavljaju pitanje
Trgovačkom sudu u Splitu, Drža-
vnom odvjetništvu, Državnom
inspektoratu i MUP-u, kako je
moguće da se po natječaju kojeg je

objavio Trgovački sud u Splitu za
obavljanje poslova sanacije i deko-
ntaminacije Salonita od opasnog
otpada izabere tvrtka koja nema
dozvolu za obavljanje tih poslova.

Sudac i stečajni upravitelj raspisali
su natječaj za sanaciju i dekonta-
minaciju tvornice bez konkretnih
kriterija i bez dostave projektne
dokumentacije. Time je omogućeno
firmi „Adriatic Blizna d.o.o.“ iz
Trogira da ponudi dvadeset puta
povoljniju cijenu od drugih ponu-
đača, te bude izabrana od Trgo-
vačkog suda Split kao „najpovo-
lniji ponuđač“.

Zbog svega toga su radnici u više
navrata tražili izuzeće imenovanog
stečajnog suca i stečajnog upravi-
telja, što se nije dogodilo uprkos
činjenici da su postupali protuza-
konito, jer im je Viši trgovački sud
treći put ukinuo navedene odluke
vraćajući ih na ponovno postupanje.
Slijedeći skup je najavljen za tjedan
dana, 19.07.2010. ispred tvornice u
Vranjicu.

Toga dana već deprimiranim i
umornim radnicima, sindikalisti su
poručili da su u razgovoru sa premi-
jerkom **Jadrankom Kosor** dobili
obećanje da će ona za par tjedana
obići tvornicu u nastojanju da riješi
nagomilane probleme, te su poslani
kućama s malim nadama u povoljan
ishod.

Mrcvarenje se nastavlja . . .

Splitski ogranak SRP-a bio je na
gotovo svim skupovima, javno po-
državajući radnike „Salonita“, te je
stekao njihovo povjerenje i simpa-
tije. SRP predlaže organiziranje
zajedničkog skupa u Splitu, demon-
stracije radnika svih ugroženih
tvornica u Dalmaciji, njih 15-ak, s
oko 1.500 radnika kojima prijete
stečaj ili zatvaranje.

U vezi smo sa sindikatima oko
budućih akcija.

**Gradska organizacija SRP-a
Split**

SRP s radnicima TLOS-a Mjesecima bez plaće

Piše: **Stjepan Šafran**

Radnici zagrebačkog TLOS-a, pre-
dvođeni Sindikatom energetike, ke-
mije i metala (EKN), stupili su
28. srpnja 2010. godine u štrajk,
zahtjevajući isplatu višemjesečnih
zaostalih plaća i drugih potraživanja
iz radnog odnosa. Već idući dan
delegacija SRP-a (u sastavu:
**Stjepan Šafran, Gojko Maričić,
Franjo Golenko, Dragica Lovre-
ković i Tito Tomičić**) posjetila je
radnike u tvornici i, za sada jedina,
ih podržala u njihovim zahtjevima i
konačno u borbi za radne uvjete
dostojne čovjeka. Primili su nas čla-
novi štrajkaškog odbora: **Danica
Medved** (voditelj), **Ivica Čuljat** i
Štefica Vukić, s kojima smo do-
govorili određene oblike suradnje i
pomoći. Naš pravni tim, predvođen
drugom **Gojkom Maričićem**, dipl.
iur., se obavezao dati svoj doprinos
u izradi:

1. Zahtjeva za angažiranje USKOK-
a u slučaju poslovanja tvrtke;
  2. Zahtjeva za otkazivanje poslo-
vnog ugovora s postojećom zašti-
tarskom tvrtkom;
  3. Zahtjeva za učešće radnika u pro-
cesu odlučivanja u tvrtki.
- Dogovoreni su daljnji kontakti i
suradnja.

Uoči odlaska na teren, radnicima
TLOS-a poslali smo i pismo po-
drške sljedećeg sadržaja:

Poštovani radnici, poštovana
gospodo predstavnici Sindikata M.
Ivančić i I. Tomac,

Socijalistička radnička partija
Hrvatske u potpunosti razumije
razloge zbog kojih ste se odlučili za
štrajk, te bezrezervno podržavamo
sve Vaše opravdane zahtjeve prema
poslodavcu, vlasniku i državi.
Smatramo nedopustivim da vlasnik
i uprava TLOS-a ne isplaćuju plaću
u iznosu od 3,5 milijuna kuna

Foto: Marko Prpić/PIXSELL (Izvor: Večernji.hr)
Radnici TLOS-a u štrajku

radnicima koji su svojim radom stvorili novu vrijednost koju su beskrupulozno prisvojili vlasnici, suvlasnici i ini menadžeri. Nedopustivo je da 200 obitelji već nekoliko mjeseci nema mogućnosti za preživljavanje i egzistenciju. Kad bi Vaš slučajbio usamljen u Hrvatskoj, to bi se moglo svesti pod aktualne poteškoće u poslovanju, ali brojni primjeri, od brodo-gradilišta, Salonita, Sinjanke, Dalmatinke, Đakovštine, TDZ-a, Croatia Airlinesa, Jedinstva, poljoprivrednika i drugih, ukazuju na dublje korjene problema.

Da li sadašnji sustav zakona i društvenih odnosa takvo stanje, pored opće financijske krize, reproducira u sve oštrijem obliku? Odgovor je *da*, a što je svojim potpisima za referendum protiv vladinog prijedloga izmjena Zakona o radu najbolje reklo preko 820 tisuća građana.

Zato Socijalistička radnička partija Hrvatske, koja se zalaže za humanije društvo 21. vijeka, predlaže usvajanje Zakona o radničkom sudjelovanju u svim trgovačkim društvima, kojim bi radni ljudi bili ne samo najamna radna snaga, nego i subjekt u odlučivanju o svim segmentima poslovanja, uključujući raspodjelu dobiti i primjenu tehnoloških rješenja očuvanja životne sredine.

Poštovani radnici i članovi sindikata TLOS-a, mi Vas podržavamo, spremni smo se priključiti

Vašim protestima, ako to dopustite, i biti s Vama sve do ispunjenja Vaših legitimnih i nadasve opravdanih razloga.

**Gradska organizacija SRP-a
Zagreb**

(Ovo pismo podrške uputio je radnicima TLOS-a 28. srpnja 2010. tajnik SRP-a **Stjepan Šafran**)

**SRP s radnicima
DES-a**

**Za štrajk glađu u
DES-u krivi
građani Splita**

Piše: Ranko Adorić

SRP podržava štrajk radnika DES-a, splitske ustanove za rehabilitaciju koja zapošljava osobe s invaliditetom. U štrajk, organiziranog od Hrvatske udruge sindikata (HUS), stupilo je 115 od 213 radnika, a četvorica već više dana štrajkuju glađu. HUS-ov povjerenik za Dalmaciju, **Jozo Marić**, i sam se pridružio štrajkašima glađu.

Njima se u ime grada i županije, kao vlasnika DES-a, nitko danima nije obratio. Drama nastaje kada je

starom upravitelju istekao mandat, a na nezakonito provedeni natječaj od strane Radničkog vijeća DES-a, radnici su reagirali potpisivanjem peticije za opoziv Radničkog vijeća, koju je potpisalo 140 od 209 radnika, i poništenje kandidature, kako kažu "**Kerumovog** čovjeka" kojem neće dozvoliti ulaz u tvornicu", već traže izbor starog, uspješnog ravnatelja, bez obzira na iskazani gubitak u 2009. godini od 970 hiljada kuna, jer je DES neprofitna organizacija i zato je pod patronatom Grada.

Nakon burne reakcije radnika, koja je izazvala iznimnu medijsku pozornost, poništen je natječaj i sada Grad ne zna što će? I tko će za privremenog vršitelja dužnosti.

Radnici nastavljaju sa štrajkom glađu, uz sve gore zdravstveno stanje i prekinut će ga kada se ispune njihovi uvjeti: ako ostane stari upravitelj, ako se potpiše Kolektivni ugovor i ako Kerumova pročelnica za gospodarstvo ode iz Upravnog vijeća DES-a.

SRP je izjavom za javnost uputio podršku radnicima DES-a, a delegacija splitskog ogranka SRP-a, u sastavu: **Ranko Adorić, Justina Kordiš, Habiba Kučanin i Mijo Juretić**, posjetila je štrajkaše, doživjela vrlo srdačan prijem od zaposlenih, te im uručila skromne poklone, razgovarala sa radnicima i sindikatom, koji se u potpunosti složio s našom tezom da su građani Splita krivi za ovakvu vlast!

Na djelu je upravo još jedna travica maltretiranja radnika i klasičan je primjer manipulacije! Iako redovito primaju plaću i imaju relativno dosta posla, nemaju dugova prema državi niti kreditnog zaduženja, a prosječna netto plaća

Foto: Vladimir Dugandžić/CROPIX (Izvor: Dalmacijanews.com)

iznosi preko 3500 kuna., kompletno obnovljena zgrada DES-a čime su bitno poboljšani uvjeti rada, a uskoro primaju i certifikat ISO standard 9001 čime konkuriraju kvalitetom rada i na evropskom tržištu, osnovali su rehabilitacijski centar za osobe s invaliditetom za prilagodbu tržištu rada itd., bili su motivi radnicima da se dignu i spriječe već dobro poznate malverzacije sa ljudima i sredstvima. Naime, privatni interes, zaogrnut u ruho vlasti s patološkom potrebom političkog mešetarenja, naumio je tvornicu DES izmjestiti, sa postojeće vrlo atraktivne gradske lokacije na lošiju, dobro je urediti i prodati po podobničko-rodijačkoj špranci. Sve drugo je igrokaz da sakrije ovu osnovnu namjeru!

Nepodnošljivo je u 21. stoljeću podcijenjivati nas tolikim manipulacijama i lažima od strane vlasti da i Goebbels djeluje kao pravi dječiji vrtić!

Naknadno javljanje splitskog dogradonačelnika koji, tvrdeći da su radnici izmanipulirani, prijeti sindikatu tužbama, sudovima i novčanim kaznama za izgublenu dobit firme u vrijeme štrajka. Ne, upravo bi njima trebalo ispostaviti račun!

Već sutradan, 04. kolovoza 2010., održan je protestni skup radnika i građana ispred tvornice DES. Govornici su sa žaljenjem konstatairali da je gradonačelnik potpuno ignorirao događaje u ovom kolektivu, nije se pojavio već otišao na godišnji odmor, što je u suprotnosti s bajkovitim predizbornim obećanjima koje je davao zaposlenima, nezaposlenima, podstanarima i drugima. Sindikat i radnici su pozvali svoje kolege da odustanu od štrajka glada, jer je život čovjeka najvažniji, a poruka je poslana i polučila je dobre rezultate.

SRP je i ovoga puta, svojim prisustvom, uputio podršku radnicima da ustraju, ali i prekinu štrajk gladu jer se povoljni rezultat već nazire.

Iako nisu ispunjeni uvjeti štrajkaša, toga dana štrajk gladu je prekinut, a radnike je posjetio dogra-

donačelnik i jedan saborski zastupnik, **Marino Mršić** koji je obećao prijem radnika kod predsjednika **Josipovića**, kao i pokretanje ove teme na sjednici Gradskog vijeća Split.

Gradska organizacija SRP-a Split

(Povodom štrajka radnika u DES-u, SRP se 3. kolovoza 2010. oglasio i izjavom za javnost. Izjava nije objavljena iako je na vrijeme i regularno poslana tiskanim medijima)

Izjava SRP-a za javnost

Ima li u Hrvatskoj stranke koja brani interese radnika?

Piše: Ivan Plješa

Vilim Ribič, predsjednik sindikata znanosti, u pravu je kada tvrdi da u Hrvatskoj nema stranke koja brani interese radnika, naravno ako time

misli na Sabor gdje se ti interesi jedino i mogu barem donekle izraziti. Potpuno je u pravu da su stranke tzv. centra i tzv. lijevog centra plutokratske i da su financirane od strane krupnog i srednjeg kapitala. No, pravo je pitanje što su to interesi radnika? Jesu li to dnevni egzistencijalni interesi radnika u borbi sa kapitalom, gdje radnici nemaju nikakvih izgleda ili su to i historijski interesi rada da se prevlada kapital? Drugim riječima, je li to borba samo za veći komad kruha ili za socijalni i politički preobražaj i emancipaciju svih radnih i socija-

lnih slojeva u slobodne ljude?

Inače, sindikati su na terenu te borbe za dnevne interese, ali samo u oblasti uvjeta rada. Sindikati djeluju prema zakonu koji štiti historijske interese kapitala i nije mu dopušteno da krene na teren politike. Time radnički pokret stoji na jednoj nozi i Ribič je u pravu da treba stati i na drugu nogu, a to je političku - politička stranka. Tu je dakle potrebna simbioza koje sada nema. Dobro jutro drugovi iz sindikata, dolazite na naše! A mi postojimo već 12 godina i upravo to govorimo. Doduše sada može također biti prijemčivo, bez da se postavlja političko pitanje, neideološki kukati na ugnjetavanju radnika i zaraditi koji saborski mandat. Ali od tog saborskog mandata isključivu korist može imati zastupnik i njegova stranka, ali ne i radnici. To znači praviti politiku i zarađivati na nesreći radnika. „Radnici će se opredjeljivati na izborima interesno, a ne ideološki“ – prosuđuje politikantski **Lesar**. Ali izbjegavanje ideologije najbolji je put da se kapitalu ništa ne dogodi. Eto, zato je u toku nastojanje da se Hrvatski laburisti, koji su se pojavili prije nekoliko mjeseci, odmah promoviraju kao vodeća radnička stranka. Lesar je više na tragu socijalnog nauka katoličke crkve, nego Karla Marxa.

Foto: SRP
Ivan Plješa, predsjednik SRP-a

Da bi se radnički pokret u Hrvatskoj ponovno konstituirao i stao na obje noge, onu sindikalnu i onu političku, potrebna je stranka koja sagledava dugoročne historijske interese radnika, koja stvara njihovu svijest

o tome, i vodi u prevladavanje kapitalističkih odnosa, ka oslobađanju rada. Taj program je napisan prije 12 godina i ta stranka je Socijalistička radnička partija. Ali taj program i ta stranka dočekani su i sotonizirani klerofašističkim fiksacijama poput „jugonostalgija“, „srbokomunizam“ i slično, a sada kada su te fiksacije izgubile svaki smisao, projekt i stranka ubijaju se šutnjom držeći se onoga „što nije objavljeno – nije se ni dogodilo“. Njeni zvaničnici nikamo se ne pozivaju i sistematski izbjegavaju, ma što poduzeli ništa se ne objavljuje, dakle ogavnija i efikasnija zabrana od šesto-januarske diktature koja je to isto učinila, samo gluplje i krvavije. Dokaz da je sve što govorim istina je i činjenica da novinar Novog lista nije imao za potrebu da čuje i naše mišljenje o navodima Ribiča, već samo Lesara. Ali nije vrijeme za taštinu. Mi smo još prije referenduma nezvanično sindikatima najavili razgovore. Imamo formulu kako da radnici dođu u Sabor, a ne samo pred Sabor. Ta formula je sigurno sindikati plus politička stranka koja će na dnevnom, ali i historijskim interesima rada stvoriti jedinstvo radničke klase, gdje će radnici glasati za svoje interese, a ne za stranke koje brane interese kapitala. U tom smislu pozivamo sve najamno porobljene radnike i njihove istinski radničke i političke grupacije, ako ih ima, da se priključe našoj inicijativi jer SRP na parlamentarne izbore ide upravo sa tim historijskim radničkim projektom.

**Socijalistička radnička partija
Hrvatske**

(Ova izjava za javnost objavljena je u kraćoj verziji u Novom listu 20. kolovoza 2010.)

**Podrška zagrebačkim
aktivistima
Protiv „varšavske
Hrvatske“**

Ljeto u Zagrebu: vrući asfalt, prosvjednici, stotine policajaca, masovna privođenja, marice... Klasična slika sustava u kojemu privatni kapital nemilosrdno nasrće na javni

Foto: Drago Sopta/CROPIX (Izvor: Jutarnji.hr)
Bez komentara...

prostor, a represivni državni aparat spremno guši organizirani građanski otpor. Socijalistička radnička partija Hrvatske je otvoreno podržala aktiviste u Varšavskoj, naši članovi su se priključili demonstrantima, kontaktirali smo organizatore prosvjeda te ponudili suradnju i pomoć u daljnjim akcijama, a u dva navrata smo, povodom policijskih intervencija, javno osudili te nemile događaje koje je proizvela sprega političkih struktura i krupnog kapitala (izjave za javnost donosimo u nastavku). Nažalost, ovakvi procesi odvijaju se

diljem Hrvatske (najsvežiji primjer je izgradnja golf terena na Srđu), ali i Evrope (domaći su se mediji ovih dana pozabavili njemačkim slučajem rekonstrukcije kolodvora u Stuttgartu, gdje gradske vlasti jednostavno ignoriraju desetine tisuća demonstranata koji se protive devastaciji javnog prostora). Ništa čudno kad u svim tim zemljama društvene odnose određuje – kapitalizam. Tom sistemu valja se suprotstaviti na nadolazećim izborima, s jednakom gorljivošću i odlučnošću kao i Hoto grupi na cesti.

**Izjava SRP-a za
javnost
Najoštrije
osuđujemo akt
policijske represije
Piše: Zvezdana Lazar**

Socijalistička radnička partija Hrvatske (SRP) najoštrije osuđuje jučerašnji akt policijske represije i nastavak građevinskih radova u Varšavskoj! Nas kao socijaliste ne čudi, ali duboko zabrinjava sve veća spremnost državnih institucija da i najgrubljim metodama štite interes privatnog kapitala, i onda kada je on u sukobu sa zakonom i onda kada se krše ljudska prava.

Problem je u ovom slučaju veći utoliko što je nakon intervencija Državnog odvjetništva, USKOK-a i Ministarstva kulture, Gradska skupština Grada Zagreba donijela odluku o zabrani nastavka radova u Varšavskoj, a druga tijela su u sprezi s privatnim investitorom, a oslanjajući se na jake policijske snage, to zanemarila, suspendirajući demokraciju i potencijalno ugrožavajući živote naših sugrađana.

U potpunosti podržavamo demonstrante i organizatore – aktiviste Prava na grad i Zelene akcije te izražavamo solidarnost s uhićenima i onima koji će tek biti privedeni, a uvjereni smo da će takvih situacija, nažalost, biti još, i ne samo u Zagrebu. Tražit ćemo odgovornost nadležnih institucija, raspisivanje referenduma o urbanističkom rješenju u

Varšavskoj te ćemo s ovim slučajem, kao politička stranka, izaći i pred inozemnu javnost.

Pozdravljamo i odluku o najavljenim demonstracijama pred sjedištima HDZ-a i SDP-a. Riba smrdi od glave!

**Gradska organizacija SRP-a
Zagreb**

(Izjava je objavljena 16. srpnja 2010., a prenijeli su je web portali: Vjesnik.hr, Index.hr, Monitor.hr, Teasteoflife.hr)

SRP je reagirao i na ponovljeni slučaj privođenja demonstranata u Varšavskoj koji se odigrao nedugo nakon ovoga. Priopćenje potpisuje tajnik SRP-a, Stjepan Šafran:

Čovjek vs. profit

Piše: Stjepan Šafran

Socijalistička radnička partija Hrvatske izražava ogorčenje i oštro osuđuje ponovljenu demonstraciju sile od strane policije i državnih tijela prema građanima i aktivistima "Prava na grad" i Zelene akcije koji su danas ponovno privođeni u velikom broju, nakon njihove blokade bespravno započetih radova u Varšavskoj ulici. Ovo je samo jedan od brojnih događaja posljednjih mjeseci koji su u prvi plan izbacili razdjelnice RAD – KAPITAL, ČOVJEK – PROFIT, OBESPRAVLJENE MASE – POVLAŠTENE ELITE. Tko to razumije i uvidi, ne čudi ga ponašanje i zajednička odgovornost parlamentarnih stranaka, bilo onih na vlasti ili u takozvanoj opoziciji. Sve je očitiije da se transformiramo u društvo u kojem krupni kapital uživa zaštitu policije, pravosuđa i utjecajnijih medija, a s druge strane, građanima koji žive od svoga rada ostaje da se, u neravnoprav-

nom položaju, bore za svoje i javne interese, oslanjajući se na savjest, ideale i solidarnost.

Mi koji tako vidimo "varšavsku Hrvatsku" utemeljili smo Socijalističku radničku partiju. Dakle, alternativa postoji!

73. obljetnica osnivanja Komunističke partije Hrvatske Želimo jedinstvo radničke klase

*Tekst i foto: Božidar
Dugonjić*

U subotu, 31. srpnja 2010. kraj spomenika u Anindolu kod Samobora održan je skup stotinjak članova SRP-a, SUBNOR-a i SAB-a povodom 73. godišnjice osnivanja Komunističke partije Hrvatske. Organizator skupa je bio SRP, a svečanost je počela hrvatskom himnom i Internacionalom. Glavni referat (ili „sat povijesti“) održao je predsjednik regionalne organizacije SRP-a za Dalmaciju i potpredsjednik SRP-a, **Ranko Adorić**, a **Vladimir Jurak**, živući učesnik osnivačkog kongresa KPH u Anindolu, koji je govorio poslije Adorića, vrlo slikovito je prikazao tadašnju atmosferu i okolnosti u kojima je utemeljen KPH. Adorić je tom prilikom, između ostaloga, rekao:

„Posebno raduje činjenica da je Socijalistička radnička partija već tradicionalno organizator ove proslave jer se smatra jednim autentičnim političkim slijednikom komunističke partije...

Duboki su razlozi osnivanja KPH u

vremenu teške diktature staro-jugoslavenskog kraljevskog režima u zemlji i naraslih nacionalističkih težnji nacional-buržoazije i njenih republičkih stranaka.

Proces preobražaja Komunističke partije Jugoslavije, osnivanjem nacionalnih partija u sklopu KPJ, započelo je **Titovim** dolaskom na čelo partije 1936. godine, jer je taj zadatak postavio među nekoliko prioriteta. Tako se pristupilo realizaciji odluka Četvrte zemaljske konferencije KPJ, održane u Ljubljani 1934. god., i Plenuma CK KPJ održanog u Splitu, juna 1935., na kojima je ovom pitanju data odgovarajuća politička važnost, a u sklopu daljnjeg razvoja stavova prema nacionalnom pitanju. Bio je to put ka isticanju programske formule KPJ da se osnivanje KP Hrvatske i KP Slovenije izrazi kao potreba radnih masa Hrvatske i Slovenije, da njihova partija nosi naziv njihove narodnosti, a to znači da se ona stavi na čelo nacionalno oslobodilačkog pokreta tih naroda. Još je nekoliko važnih razloga za osnivanje KPH:

1. Da se izbiju tvrdnje naprijatelja partije u Hrvatskoj i Sloveniji kako je KPJ velikosrpska tvorevina i kako u rukovodstvu sjede sami Srbi,
2. Da se KP lakše približi masama, pa i onima koji su bili nacionalno zadojeni od svoje nacionalne buržoazije,
3. Da se omogući lakše osposobljavanje i uzdizanje nacionalnih kadrova u KP što se u prošlosti sabotiralo,
4. Da se omogući više samoinicijative u partiji i
5. Da se izbiju argumenti iz ruku separatističkim elementima unutar same partije, koji su stalno radili na njenom cijepanju, iskorištavajući greške prijašnjeg i tadašnjeg vodstva.

Kongres KPH je održan u potpunoj ilegali. U radu je učestvovalo 20-tak delegata, iz šireg područja Osijeka, Splita, Siska, Sušaka, Varaždina i najviše iz Zagreba. Na kongresu je kao delegat CK KPJ bio i drug Tito pod konspirativnim

imenom Ivica, te je podnio referat. Izabran je i prvi Centralni komitet od 12 članova: **Đuro Špoljarić**-tajnik, **Pavle Gregorić**, **Andrija Žaja**, **Josip Kraš**, **Božidar Adžija**, **Anka Butorac**, **Ivan Dujmić**, **Marko Orešković**, **Drago Petrović**, **Vlado Janić Capo**, **Vicko Jelaska** i **Lovro Kuhar**. Na samom početku partija je imala službeni naziv Komunistička stranka Hrvatske, no ubrzo zatim riječ

stranka zamjenjuje se riječju *partija*.

Rad kongresa se usmjerio većim dijelom na analizu tadašnje situacije partijskih organa u Hrvatskoj kao i smjernice budućeg rada na izgradnji KPH. Osnivački kongres se održao u vrijeme kada se već jasno nazirala velika opasnost od rastućeg fašizma u svijetu, koji je zaprijetio miru i nezavisnosti mnogih naroda. Tako je kongres bio tribina s

KPH je, uostalom kao i cijeli KPJ, zauzeo lenjinistički stav po ovom izuzetno važnom i osjetljivom pitanju. Stoga u središte borbe za nacionalno oslobođenje postavlja radničku klasu kao snagu koja je životno zainteresirana za rješavanje sudbine svoje nacije.

Upravo zato je istaknut poziv da se pod okriljem Partije zbližavaju komunisti, radnička klasa, seljaštvo, demokratska inteligencija i ostali široki slojevi naroda. Također su oštro osuđene nacionalističke i šovinističke pojave ističući da su perspektiva i sloboda naroda zajamčeni samo u bratskoj slozi i suradnji sa ostalim jugoslavenskim narodima.

Upravo rješavanje nacionalnog pitanja KPH i KPS najuže su povezane sa socijalnim oslobođenjem, jer su te dvije komponente nerazdvojno povezane u programu Partije.

U povodu osnivanja KPH (i KPS) glavno glasilo rukovodstva KPJ „Proleter“ je pisao da to, citiram: „sraščivanje komunističkog pokreta sa narodom vodi ka slabljenju uticaja nacionalšovinizma. A to baš vodi ka jačanju ideje bratstva hrvatskog i slovenskog naroda sa ostalim narodima Jugoslavije na osnovi demokracije i nacionalne ravnopravnosti“. Time je jasno bio zacrtan cilj što su ga jugoslavenski narodi i narodnosti ostvarili u narodnooslobodilačkom ratu i revoluciji pod vodstvom KPJ i Tita!

Na kraju kongresa donešen je „Proglas Komunističke stranke Hrvatske“. Kao zadatke i poruke s kongresa usvaja se organizacijsko učvrščivanje i operativno osposobljavanje partije, te uklanjanje frakcijskih elemenata. Traže se demokratska prava i slobode, pravo na slobodnu i suverenu konstituantu, za potpuno jedinstvo radničke klase, za socijalnu pravdu, za slogu i jedinstvo svih demokratskih snaga. Upućeni su izrazi solidarnosti sa borbom španjolskog naroda protiv fašističkih falangi diktatora **Franka**, gdje se borilo i oko 1750 jugoslavenskih komunista.

Drugarice i drugovi,

Za govornicom u Anindolu: **Ranko Adorić**, potpredsjednik SRP-a (u društvu drugova iz Splita i Samobora)...

...**Ivan Plješa**, predsjednik SRP-a (u društvu **Franje Golenka**, potpredsjednika SRP-a i predsjednika samoborskog ogranka SRP-a)...

...**Vladimir Jurak**, stari revolucionar.

koje je Komunistička partija pravodobno upozoravala na smrtnu opasnost od fašizma za hrvatski, slovenski, kao i ostale jugoslavenske narode, pozivajući na stvaranje narodnog jedinstva i suradnje među njima kao bitnog uvjeta za organiziranje otpora. Svojim jasnim pogledom na rješavanje nacionalnog pitanja u programskim dokumentima kongresa odlučno se odbacuju optužbe domaće i strane reakcionarne buržoazije i malograđanskih grupacija da komunistički pokret ne vodi uopće brige o tom pitanju, jer je on isključivo proleterski i internacionalan, te zbog toga ne izražava nacionalne interese

Socijalistička radnička partija, kao partija promjena, nudi izlaz iz ove krize, trenutno u sklopu ove građanske ili krnje demokracije, nastojeći je u perspektivi transformirati u društveno pravedniju. SRP je jedina alternativa svim kompromitiranim parlamentarnim strankama koje nude kozmetiku sadašnjeg kaosa, dok Hrvatska vapi za korijenitim promjenama. U toj borbi SRP nastoji ostvariti što tješnju suradnju sa svim progresivnim snagama društva, radničkom klasom kao prirodnim saveznikom ukazujući na značaj klasne borbe i radničko jedinstvo, bilo u sklopu ili mimo sindikata.

Upravo ta radnička (i seljačka) nesloga uzrok je svim njihovim nećama. Posljedicom toga upravo se odvija zadnji čin agonije mnogih poduzeća i tvrtki uništenih privatizacijom, prenapregnutom poreznom politikom i lošim upravljanjem.

Mi u SRP-u ovog momenta nudimo rješenje: samoupravljanjem iz pepela! Dakle, sva poduzeća, bilo da su u državnom ili privatnom vlasništvu, umjesto stečaja ili likvidacije trebala bi biti predana u vlasništvo i na upravljanje radnicima, umjesto da padnu na teret državi kao nezaposleni. Tako će, potpomognuti od svih, „izvući“ firmu, puniti budžet doprinosima i ostvariti socijalnu sigurnost i zadovoljstvo svojih radnika i njihovih obitelji.

Druga je stvar što je to samo jedno od pitanja koje muče ovo društvo, uz mnogo drugih problema. Promjenom ukupnog društveno-ekonomskog i političkog sistema, promjenom pristupa stvarima na sasvim drugačijim osnovama, uz političko poštenje i odgovornost, dugoročno, donijelo bi progres i sreću žiteljima naše zemlje.

SRP, kao jedina politička stranka u Hrvatskoj koja se zalaže za socijalističko društveno uređenje. Uz sjećanja starijih koji su živjeli u socijalizmu, ali i brojnih anketa među građanima na jednostavni upit: „Da li je u socijalizmu bilo bolje?“, sa zadovoljstvom konsta-

tira da preko 70 % građana odgovara sa „da!“

Zato nas budućnost ne brine!

Na biračima je da to prepoznaju i odluče!“

(Skup u Anindolu medijski je pratilo Glasnik Samobora i Svete Nedelje, 3. kolovoza 2010.)

7. sjednica Predsjedništva SRP-a Boriti se za sve koji žive od svoga rada

Piše: Stjepan Šafran

Foto: SRP

Predsjedništvo SRP-a je ozbiljno počelo s pripremama izborne kampanje

Nakon svečanosti u Anindolu, u povodu obilježavanja 73. godišnjice formiranja KPH, održana je, pod predsjedanjem druga **Ivana Plješe**, redovna 7. sjednica Predsjedništva SRP-a na kojoj su razmatrana brojna pitanja i problemi iz aktualnog privrednog i političkog života, te uloženi Socijalističke radničke partije u mijenjanju neoliberalnog kapitalističkog sustava u socijalizam primjeren čovjeku 21. vijeka.

Osnovna tema u raspravama je bila priprema za predstojeće parlamentarne izbore u idućoj godini, gdje su sudionici istakli nužnost da SRP izađe na izbore samostalno, ali da kroz razgovore i neposrednu suradnju s drugim strankama ljevice i sindikatima, ostvari minimalan cilj: ulazak u Sabor.

Predsjedništvo je zauzelo stajalište da izborna platforma SRP-a mora sadržavati jasne poruke biračima o neodrživosti sadašnjeg ekonomskog i političkog sustava Hrvatske i ponuditi izvorna rješenja za realne promjene.

Temeljna rješenja za koje će se SRP zalagati je uvođenje radničkog suodlučivanja u svim poduzećima s više od dvadeset radnika, za zakonsko reguliranje automatskog uvođenja samoupravljanja u tvrtkama pred stečajem ili likvidacijom, za reviziju privatizacije izvršene od 1992. do 1999., za jasnu i beskompromisnu borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala u svim slojevima društva, za zaustavljanje daljnje raspodaje nacionalnog bogatstva (privatizacije imovine HFP-a), za reformu državne uprave, pravosuđa i administrativno-teritorijalnog (županijskog) uređenja. Nećemo se boriti za socijalu nego za prava svih koji žive od svoga rada.

Predsjedništvo je imenovalo pravni i ekonomski tim za izradu izborne platforme i nacarta (prijedloga) najvažnijih zakona s kojima će ići pred birače (i sutra u Sabor).

Raspravljano je i o provođenju zaključaka predhodnih sjednica i Glavnog odbora, te je preporučeno Predsjedništvima regionalnih, gradskih i općinskih organizacija da sve zaključke provedu obavezno do kraja studenog.

Posebno je istaknut primjer Gradske organizacije SRP-a Zagreb koja je inicirala osnivanje udruge građana uplatitelja samodoprinosu za izgradnju bolnice Blato, kako bi se mogli boriti da se bolnica izgradi ili prenamijeni, a građani da ostvare pravo na dioničke uloge u iznosu od preko 156 milijuna EUR-a.

Imenovana je radna grupa za izradu analize o položaju radništva i seljaštva u Hrvatskoj kojoj predsjedava **Josip Andrić** iz Slavenskog Broda. Zaključeno je da se sjednica Glavnog odbora održi krajem rujna.

**Socijalistička radnička partija
Hrvatske**

Antifašistička tradicija

SRP ne dozvoljava ni zaborav ni relativiziranje

Antifašističko opredjeljenje Socijalističke radničke partije Hrvatske nije tek deklarativno niti kakvog ispraznog reklamnog karaktera – ono je trajna politička i civilizacijska odrednica naše partije, ugrađena u Program stranke i politički rad naših članova. SRP uporno i dosljedno obilježava važne događaje iz prošlosti, posebno poštujući partizanski pokret i antifašističku borbu svih naših naroda i narodnosti u NOB-u. Ponekad smo u tome bili vrlo usamljeni, često etiketirani kao stranka „okrenuta prošlosti“, a gotovo u pravilu ridiculizirani i marginalizirani. No, to nas nimalo ne obeshrabruje. S ponosom se sjećamo ljudi koji su dali svoj obol u epohalnoj borbi protiv fašizma, čvrsto uvjereni da zaborav ili relativiziranje ovih povijesnih događaja ozbiljno štete razvoju demokratskih vrijednosti i tolerancije u našem društvu.

Raduje činjenica da se sve više snaga organizirano i otvoreno suprotstavlja desničarskim, retrogradnim stavovima i polako mijenja nedemokratsku i antipartizansku klimu, stvaranu puna dva desetljeća. Tome pridonosi i jasno antifašističko opredjeljenje i angažman novoizabranog predsjednika **Ive Josipovića**.

Tako je u ovim ljetnim mjesecima SRP sudjelovao u obilježavanju Dana ustanka u Srbu, oslobođenja Bovića i na komemorativnom skupu u Ruduši kod Sinja.

Obilježavanje Dana ustanka u Srbu

Prešućeni datum

Piše: Mijo Juretić

Ove godine svjedočili smo iskoraku službene politike u smjeru rehabilitacije antifašističkog pokreta u Hrvatskoj – u organizaciji Srpskog narodnog vijeća obnovljen je spomenik ustanku naroda Hrvatske i oživljeno pozitivno sjećanje na oružani otpor fašizmu, u kojem je srpski narod dao veliki doprinos. Moglo bi se reći da je u Srbu ovog srpnja prije svega započela snažnija obnova antifašističkih temelja države i civilizacijskih vrijednosti demokratskog društva.

Prije same manifestacije u Srbu, oglasila se katolička crkva kroz izjavu Ličko-senjskog nadbiskupa **Bogovića** da je iz Srba „ponovno uperena puška u Hrvatsku“. Time je ponovno pokazala da je idejno više vezana za tzv. NDH, nego za Republiku Hrvatsku na temeljima antifašizma. Nije isključeno da su više vezani za kontra-skup na kojem se skandiralo „Za dom spremni!“ „Živio Ante Pavelić“, pjevale se pjesme o „Juri i Bobanu“. Ni sve zastave koje su ti vijorili nisu bile Republike Hrvatske. Zaboravio se nadbiskup sjetiti, da su od polovine lipnja do polovine kolovoza 1941. godine u Jadovnom ustaše pobili i bacili u jame na Velebitu i u more iz logora na Pagu, po istraživanju znanstvenika, između 30 i 40 hiljada, Srba, Židova, Hrvata i Roma. Kad se 26. lipnja obilježavalo sjećanje na pobijene u Jadovnu i na Pagu, nisu se udostojili poslati niti jednog svećenika da se pomoli za duše ubijenih, kao što su to učinile židovska zajednica i pravoslavna crkva.

Na svečanosti obilježavanja nekašnjeg Dana ustanka naroda Hrvatske, pred par tisuća okupljenih, među kojima je bila i delegacija SRP-a, predsjednik republike **Ivo Josipović** otkrio je obnovljeni spomenik ustanku, umjetnika **Vanje Radauša**. Tom prilikom je rekao da je Hrvatska demokratska zamlja u

čijem je Ustavu zapisan antifašizam, a u školskim učbenicima tema antifašizma nije dovoljno obrađena, da su ustaše i četnici služili zajedničkom fašističkom gazdi, a slobodu i demokraciju nosili partizani. Zato su partizanske kape poruke ljubavi i mira, „poruke da više nikad ne bude zločina, genocida i rata“. Izaslanik Sabora i predsjednik SNV-a, **Milorad Pupovac** je naglasio da se otkrivanjem obnovljenog spomenika „...povijest konačno vraća kući, ali dugo će proći da ta povijest bude u svakoj učionici“. Potpredsjednik Vlade, **Slobodan Uzelac** je ocijenio da, „nema te vlade koja se ne bi ponosila činom koji se dogodio u Srbu, a predsjednica hrvatskih antifašista, **Vesna Čulinović Konstantinović** je izjavila da je „narod prihvatio poziv Komunističke partije i pod rukovodstvom **Tita** započeo oslobodilačku borbu“.

Nije ostalo neprimijećeno da obilježavanju dana Ustanka nisu prisustvovali Predsjednik Sabora i Predsjednica Vlade. Da li je sve to bio ustupak mogućem obilježavanju Dana pobjede, u sklopu kojeg će u mimohodu zastava ratnih postrojbi na splitskoj rivi biti i zastava jedinice sa imenom *Rafael*, ratnog zločinca **Rafaela Bobana** i ustaškog skupa u Čavoglavama. Neće moći dugo Vlada i Sabor po pitanju stvarnog opredjeljenja prema fašizmu i antifašizmu „sjediti na dvije stolice“. Morat će se jasno što prije opredijeliti.

Foto: Nenad Jovanović (Izvor: SNV)

Obnovljeni spomenik ustanku u Srbu, djelo **Vanje Radauša** (Vinkovci, 1906. – Zagreb, 1975.), kipara i partizana. Spomenik je bio originalno postavljen 1950. godine, a srušen je 1995. nakon „Oluje“ Inače, manje je poznato da je Radauš bio i autor grba prethodne Socijalističke Republike Hrvatske.

Obljetnica oslobođenja Bovića 65 godina Bovičke Republike

Piše: Dux

12. kolovoza 2010. godine u selu Bovići, Karlovačka županija, obilježena je 65. godišnjica prvog oslobođenja ovog mjesta od fašističkih okupatora i ustaškog režima NDH, kojoj je prisustvovalo oko 1.500 ljudi, a među njima i brojni članovi Socijalističke radničke partije Hrvatske. U službenom dijelu položeni su brojni vijenci, intonirana je himna *Lijepa naša domovino*. Pozdravnim govorima i porukama obratili su se predstavnici vlasti, općine i županije, a u ime SABA Hrvatske drug **Adam Dupalo**. Govorima su poslane poruke mira, tolerancije i nužnosti suživotnosti, ali i poruke da se ne smije zaboraviti što je učinjeno u ime mračnih interesa, poradi mlađih naraštaja, kako se ne bi ponavljali zlodusi prošlosti. Za nas u SRP-u je značajno da nam je data prilika, baš kao i prilikom otkrivanja spomenika žrtvama ustaškog logora Kereštinec, da govori naš predstavnik. Ovaj put okupljenima se obratio drug **Franjo Golenko**, čije je izlaganje bilo popraćeno pljeskom i odobravanjem. On je, između ostalog, rekao: „Srdačno vas pozdravljam u ime SRP-a i svoje osobno i čestitam jubilarnu 65. godišnjicu, Dan oslobođenja Bovića i okolice od ustaša i fašističkih osvajača. Taj sjajan uspjeh postigli su mještani na poziv KPJ da se diže ustanak i započne Narodnooslobodilačka borba protiv kvislinga i fašističkih okupatora. Zato odajem počast svim palim borcima, a sve preživjele učesnice NOR-a i oslobođenja Bovića posebno pozdravljam i želim im dobro zdravlje i dug život. Socijalistička radnička partija Hrvatske njeguje i dalje razvija tekovine i vrijednosti NOR-a i antifašizma, kao bitnog sadržaja u svom programu. Želim vas upozna-

ti da smo kolektivni član Lige antifašista jugoistočne Europe koja okuplja sve progresivne snage iz bivše Jugoslavije, Nedavno druženje u Otoci kod Bosanskog Novog na Uni iskazuje nužnu potrebu za zajedništvom i suradnjom, te dokazuje da se na ovim prostorima dobro živjelo u socijalističkom uređenju, sve dok nas kapitalistička neman nije porobila, opljačkala narod, uništila zajedništvo i stanovništvo dovela na prosjački štap. Na kraju želim istaći da su mnogi mislioci svijeta odavno zaključili da je socijalizam jedina budućnost svijeta ili ga neće biti. Socijalizam 21. vijeka nam kuca na vrata, ne smijemo dozvoliti da ih ne otvorimo.“

Ruduša 2010. Vratiti ime ulici Prvog splitskog odreda

Otvoreno pismo gradonačelniku Splita, gosp. Željku Kerumu, u povodu godišnjice pogibije boraca Prvog splitskog odreda, upućeno 25. kolovoza 2010. godine (potpisuje ga Ranko Adorić, predsjednik splitskog ogranka SRP-a)

Poštovani gospodine gradonačelnice,

Ovih dana, točnije 26. kolovoza, navršava se tužna godišnjica strijeljanja 24 zarobljena borca Prvog splitskog partizanskog odreda u Ruduši kod Sinja, koji su među prvima u zemlji, dok je gotovo cijela porobljena Evropa stenjala pod fašističkom čizmom, hrabro ustali protiv stranih okupatora i domaćih izdajnika, u obranu slobode i mira, te u toj borbi i život dali. Grad Split je nakon rata, kao zahvalu za te žrtve, odao dužno poštovanje svojim mladim sugrađanima dodijelivši ime njihovog odreda jednoj značajnoj gradskoj ulici, koja se protezala od "Slobodne Dalmacije" pa sve do Marjanskog tunela. Nakon gotovo pola stoljeća, necivilizacijskom odlukom Gradskog vijeća Splita iz 1992. godine, uklo-

njena su u našem gradu imena svih ulica, trgova, obala, ustanova, škola, vrtića i dr, njih 128, koje su nosile po ličnostima i događajima iz vremena NOB-a, pa tako i *Prvog splitskog odreda*. Tako se Split može „pohvaliti“ da danas nema ni jedne ulice koja nosi naziv iz tog perioda, kao da II. svjetskog rata i njegovih slavni, ali i krvavih, događaja nije ni bilo!

Od toga vremena Socijalistička radnička partija se brojnim apelima, kao i na mnogim javnim skupovima, zalagala da se Splitu vrati ime ulice po Prvom splitskom odredu, jednako tako i Savez antifašističkih boraca NOR-a, Društvo "Tito" Split i dr., ali bez uspjeha.

Gospodine gradonačelnice, upravo Vas želimo podsjetiti da je SRP Split 26. kolovoza prošle godine podnio Komisiji za imenovanje ulica i trgova pismeni "Zahtjev za povratak ulice *Prvi splitski odred*", a tekst Zahtjeva je prethodno toga dana, aklamacijom svih prisutnih (boraca, rodbine poginulih i prijatelja) usvojen na spomen-skupu koji je održan u Ruduši.

Do današnjeg dana nismo primili nikakav odgovor Vaše resorne službe. Stoga, ove godine upućujemo isti zahtjev na adresu Komisije, s naznakom, da zbog povijesnog značaja Prvog splitskog odreda tražimo da bude vraćena ista ili neka od važnijih ulica u gradu.

S nadom da ćete zbog hrabrih boraca, koji su u rat pošli gotovo goloruki i zapalili plamen otpora, učiniti sve što je u Vašoj moći da se ova očita nepravda ispravi, jer nigdje u civiliziranom svijetu ne bilježimo slučaj uklanjanja ulica antifašističkim borcima i stradalnicima rata.

Očekujemo Vaše puno razumijevanje i potporu u rješavanju ovog važnog pitanja, pa i time što više nećete tolerirati apsurd po kome oni koji su pali za slobodu našeg grada ne zaslužuju svoju ulicu!

Neka povrat imena ulice „Prvi splitski odred“ bude samo prvi u nizu i drugih imena iz vremena NOB-a, jer to NOB i Split zaslužuju!

Ruduša: memorijalni skup

Sramota gradske vlasti

Piše: *Habiba Kučanin*

U mjestu Ruduša kraj Sinja održan je 26.08.o.g. tradicionalni komemorativni skup na mjestu gdje su toga dana, ratne 1941. godine strijeljana 24 zarobljena borca Prvog splitskog partizanskog odreda.

Naime, 11. kolovoza iz Splita ilegalno kreće grupa komunističkih boraca Prvog splitskog udarnog odreda, ka Dinari, zbornom mjestu sedam dalmatinskih odreda (splitskog, sinjskog, solinskog, kaštelansko-trogirskog, šibenskog, rogozničko-primoštenskog i zatonsko-vodičkog) koji kasnije čine jezgru NOP-a u Dalmaciji. Ta grupa biva otkrivena tri dana kasnije, okružena i napadnuta od talijansko-ustaških snaga (odnos je bio 1:10, tj. cca 400 fašista na 44 partizana). U toj bitci na Klapež poljani kraj sela Košute, koja je trajala cijeli dan do noći, a po kojoj se računa početak ustanka u Dalmaciji, poginula su 3 borca, 5 ih je ranjeno, 13 se izvuklo iz obruča, a 24 ih je zarobljeno i odlukom Prijekog suda osuđeno na smrt strijeljanjem. Na skupu su, uz članove obitelji poginulih, boraca NOR-a i prijatelja, prisustvovala delegacije SAB-a iz Sinja, Splita, Kaštela, Trogira i Makarske, članovi Društva „Tito“ iz Splita i Trogira, delegacije SRP-a iz Sinja, Splita, Solina, te SDP-a iz Sinja i Trogira.

U ime domaćina skup je otvorio predsjednik sinjskog SAB-a **Ante Veselica** koji je, između ostalog, osudio „dugopoljski slučaj“ miješa-

nja kostiju partizana, ustaša i domobrana, na tragu **Tudmanovog** tzv. pomirenja.

O borbama PSO emotivno je govorio potpredsjednik SAB-a Split **Božo Kovač** koji je ukratko evocirao historijske činjenice i tok događaja. Upozorio je da se dolaskom „demokracije“ na borce NOB-a sručila neopravdana agresija uz gubitak dijela mirovina i prava. Kao da bi danas neki htjeli dobiti u miru nešto što nisu dobili u ratu – zaključio je i poručio: s takvima predstoji „8. ofanziva“ kojom treba vratiti svoje dostojanstvo i čast! "U

njihove organizacije, te obećao dostojni tretman i održavanje spomen-parka, obzirom da je ušao u područje gradskog komunalnog održavanja. Iskazao je žaljenje da je, unatoč očitoj tragediji mladih boraca, izostao masovniji odaziv Sinjana, uz očekivanja da će se, usmjereni na rješavanje razvoja i budućnosti Sinja, do godine i to promijeniti.

Na skupu su predstavljani i članovi obitelji poginulih boraca.

U ime Socijalističke radničke partije, skup je pozdravio **Ranko Adorić**, potpredsjednik SRP-a.

Ukazao je na pokušaje zatiranja svakog obilježja iz vremena NOB-a uklanjanjem imena ulica, rušenja i skidanje spomen obilježja, zapuštanje spomenika uz mnoge druge falsifikate i negiranja. Naglasio je da se SRP, od samog osnutka 1997., zalaže, uz SAB, Društvo „Tito“ i dr., da se Splitu vrati ime ulice *Prvog splitskog odreda*, kao i niz drugih, kao što su *Titova obala*, *Žrtava fašizma* i dr. Prošle godine, na memorijalnom skupu u Ruduši, aklamacijom svih prisutnih prihvaćen je, te istog dana i predan zahtjev Gradskom vijeću Split, Komisiji za imenovanje ulica i trgova o vraćanju imena. Kako do sada nismo primili nikakav pisani odgovor, SRP je ove godine uputio „Otvoreno pismo gradonačelniku Splita“, koji je prenesen u Slobodnoj Dalmaciji. Ujedno je obnovljen prošlogodišnji zahtjev, kojeg ćemo, nakon

skupa u Ruduši, predati Komisiji s naznakom da nas ne zadovoljava bilo koja, već ista ili pak druga značajna gradska ulica.

Ukoliko i ovoga puta splitska vlast bude ignorirala naš zahtjev, za Dan oslobođenja Splita (usput rečeno, i *Ulica oslobođenja* preimenovana je

Foto: (Arhiva Slobodne Dalmacije/slobodnadalmacija.hr)

Foto: tportal.hr

Originalnu spomen-ploču borcima Prvog splitskog odreda strijeljanima u Ruduši, postavio je u Splitu 1981. godine „rodoljubivi Split“ (gore). Trebalo je čekati gotovo dvadeset godina na njezinu obnovu, ali nije „izdržala“ ni dva dana – sramota današnjeg Splita (dolje)

sve mi možete dirati – ali u Tita mi ne dirajte nikako!" - rekao je na kraju uz burno odobravanje prisutnih. Skup je pozdravio i sinjski gradonačelnik **Ivica Glavan** koji je nadahnutim riječima iskazao divljenje hrabrosti mladih ratnika, izrazio potporu potrebama boraca i

u *Ulicu slobode*), 26. listopada SRP će svome gradu „pokloniti“ oznaku (drvenu simulaciju ulične ploče) s imenom ulice *Prvi splitski odred*, te je javno montirati na autentično mjesto, (koje sada nosi ime Hrvatske mornarice)!

Gradska organizacija SRP-a Split

Izjava SRP-a za javnost “Dan domovinske zahvalnosti”

Piše: Dalibor Vidović

Ovih dana, kao i svake godine početkom kolovoza, iritantno je pratiti hrvatske medije, koji pompozno i navijački slave praznik pretenciozno i patetično nazvan “Dan pobjede i domovinske zahvalnosti”, bez da se itko kritički osvrnuo na akciju “Oluja”, a kamoli spomenuo istinu o biti te akcije - činjenicu da je akcija Oluja planirana, organizirana i provedena kao zločinačka organizacija etničkog čišćenja, kojom je velik broj hrvatskih građana protjeran s njihovih vjekovnih ognjišta, čime je akcija Oluja poprimila karakter protuhrvatske operacije, budući da je (s)rušila vrijednosti proklamirane Ustavom RH: hrvatski građani su ubijani, protjerivani, uništavana im je imovina. Stoga 5.8. nije dan pobjede građanske, već jednoetničke Hrvatske. Dan zločina nad hrvatskim građanima, društvom i državom, pa je apsurdno i morbidno da ga ta ista država obilježava kao praznik. Karakter akcije Oluja nije ni najmanje upitan, jer ga precizno oslikavaju brojni povijesni dokazi: ne samo način na koji je akcija provedena, ne samo njene katastrofalne posljedice, nego i brijunski transkripti koji dokazuju da je etničko čišćenje bilo dogovoreno u najvišem državnom vrhu, na sasta-

nku predsjednika **Tuđmana** s generalima HV-a. Neki osporavaju autentičnost brijunskih transkripata, ali o njihovom postojanju ne svjedoče samo materijalni dokazi, već i indicije koje osnažuju vjeru u njihovo postojanje: u kontekst ponašanja hrvatskog državnog vrha (nacionalistički i šovinstički govori, nestajanja civila srpske nacionalnosti diljem zemlje, ratni zločini koji nisu procesuirani, i na taj način neizravno poticani...; općenito sustavno širenje mržnje protiv dijela hrvatskih građana) u devedesetim godinama brijunski transkripti se odlično uklapaju. U pitanje se ne može dovesti Tuđmanova izjava, koji je nakon Oluje rekao da je iz Hrvatske nestao “remetilački faktor”. Već ovaj termin, u sklopu s ostalim indicijama stavlja Tuđmana u hitlerovsku kategoriju, kategoriju etničkog čistača s predumišljajem.

Stoga smatramo da se akcija Oluja, s obzirom na sramotno mjesto koje zauzima u hrvatskoj povijesti, nikako ne bi smjela obilježavati kao državni praznik, čak i da su njome postignuti važni politički ciljevi, budući da bi u tom slučaju razmjerni zločina zasjenio njene pozitivne posljedice (uspostavu suvereniteta RH na cijelom teritoriju). S obzirom na to da je RH 25.6.1991. proglašena samostalnom i neovisnom državom, da je 8.10.1991. i formalno postala neovisna država, te da je puni suverenitet na svom teritoriju ostvarila tek 1998., mirnom reintegracijom istočne Slavonije, jasno je da je 5.8.1995. datum od mnogo manjeg značenja za povijest hrvatske državnosti, pa smatramo da je njegovo obilježavanje prvenstveno slavljenje zločina, a ne oslobađanja.

Izjave tipa “Oluja je imala i tamnu stranu, ali se u osnovi radi o briljantnoj akciji i velikoj pobjedi” smatramo krajnje licemjernim, jer se akcija Oluja ne može dijeliti na samu akciju (tobože čistu kao suza) i zločine nakon nje, budući da je njena bit zločin etničkog čišćenja. To će se, uvjereni smo, vidjeti i u presudama Međunarodnog kaznenog tribunala za bivšu Jugoslaviju, na kraju postupaka koji su u tijeku.

SRP na međunarodnoj sceni Dani balkanske ljubavi

Piše: Franjo Golenko

7. kolovoza u Otoci kod Bosanskog Novog u susjednoj BiH, održani su *Dani balkanske ljubavi* u organizaciji Lige antifašista jugoistočne Evrope, čiji je član i SRP Hrvatske. Ta već tradicionalna manifestacija održana je u prekrasnom ambijentu Otoke na Uni, uz prisustvo brojnih delegacija iz svih zemalja bivše SFRJ koje njeguju antifašizam, nenasilje, suživot i toleranciju kao izvornu vrijednost civilizacijskog napretka i opstanka. Delegacija iz Zagreba, od 50 učesnika, bila je sastavljena iz redova antifašističkih boraca i antifašista, Socijalističke radničke partije i Društva „Josip Broz Tito“ Zagreb. a tu su bile delegacije iz brojnih hrvatskih gradova. U ime svih učesnika iz Hrvatske, sudionike je pozdravila **Štefica Novak**, predsjednica društva „Tito“ iz Varaždina. Svi pozdravni govori bili su nadahnuti pozivom na mir, zajedništvo, toleranciju i razumijevanje svih naroda i narodnosti, odnosno čovjeka kao čovjeka. Svi su istakli i upozorili na nesreću koja je zadesila sve narode na ovim prostorima 1991. godine u kojoj su uništene velike duhovne i materijalne vrijednosti, sloboda, bratstvo i jedinstvo, samoupravljanje i neovisnost, dobar i siguran život, a dobijena je nesigurnost, nezaposlenost, kriza, korupcija i pljačka. „Socijalizam nije prošlost, on je budućnost“ – poručili su sudionici.

Članovi SRP-a ostvarili su brojne kontakte s drugovima iz Lige iz Bihaća, Banja Luke, Sarajeva, te s rukovodstvom KP BiH.

Događanja i zanimljivosti

Osnovana Udruga „Samodoprinos“ Vječni entuzijazam nepopravljivih optimista

Tekst i Foto: Božidar Dugonjić

Nakon spoznaje o prekidu izgradnje Sveučilišne bolnice na lokaciji Blato u Zagrebu 1993. godine i odluci Vlade RH o prihvaćanju Programa za nastavak izgradnje 1998. godine te činjenice da se nije postupilo u skladu s tom odlukom, već je postojeći nedovršeni objekt prepušten propadanju i devastaciji, grupa građana i članova SRP-a odlučila je pokrenuti inicijativu za dovršenje bolnice u skladu odlukama Vlade i Grada od 2007. godine. Građani nalaze za puno pravo zahtijevati dovršenje gradnje ili povrat sredstava koja su uložili u projekt putem samodoprinosu koji su uplaćivali svi zaposleni građani Zagreba od 1982. do 1992. godine u ukupnoj vrijednosti od oko 36% investicije pa su građani ujedno i vlasnici tolikog dijela Sveučilišne bolnice Blato.

Posebno postavljamo pitanje termalnog izvora u Blatu i inzistirat ćemo da se isti preda na upravljanje zajedno s objektom bolnice. U ostale termalne izvore u Hrvatskoj i Zagrebu, kao na primjer onaj na Šalati, koji su na bilo koji način dati na upravljanje tvrtki INA-Terme d.o.o., Udruga se ne namjerava miješati, ali se postavlja pitanje

legalnosti postupka.

Pokrenuto je „testno“ skupljanje potpisa građana u travnju prošle godine. Peticijom su postavljeni zahtjevi za dovršenje bolnice. U roku od samo četiri dana koji su bili na raspolaganju, uz najskromnije uvjete rada peticiju je potpisalo oko 4.500 građana. Time je potvrđen interes građana Zagreba za pokrenutu inicijativu zagrebačke organizacije Socijalističke radničke partije, te je donijeta odluka da se krene u osnivanje udruge građana pod nazivom „Udruga SAMODOPRINOS“ – Zagreb.

Osnivačka skupština Udruge je održana je 31. ožujka 2010. godine te je na njoj izabran predsjednik Udruge dr. sci. **Tito Tomičić**, dopredsjednik **Mičo Mičić**, dipl. iur. te Upravni odbor u sastavu: **Gojko Maričić** (Zagreb-Dubrava), **Jovo Kovačević** (Zagreb-Sesvete), **Nada Boban** (Zagreb-Medveščak), **Slavo Janković** (Zagreb-Trnje) i **Zvezdana Lazar** (Zagreb-Vrapče). Također su izabrani članovi Suda časti i Nadzorni odbor.

Nakon toga je pokrenut postupak za registraciju pri Gradskom uredu za opću upravu te je 16. lipnja izvršen upis Udruge u Registar udruga Republike Hrvatske pod brojem 21007712. Konačno, 8. srpnja 2010., upisom u registar neprofitnih organizacija kod Ministarstva

financija, Udruga je stekla punu pravnu osobnost.

Treba naglasiti, premda je inicijativa za peticiju i osnivanje Udruge potekla od članova SRP-a, u članstvu udruge ima građana drugih političkih nazora ili politički neangažiranih, koji su prepoznali važnost dovršenja Sveučilišne bolnice za grad Zagreb ili su zainteresirani za eventualno obeštećenje za uložena sredstva u tijeku plaćanja samodoprinosu.

Kod pojedinaca postoji skepsa u vezi realizacije ove ideje. Međutim, postoje pravne i legalne pretpostavke da će u ponovljenoj akciji skupljanja potpisa biti mnogo veći odaziv građana, kao što se očekuje i veliki interes za učlanjenje u Udrugu, što cijeloj inicijativi daje posebnu težinu i osjećaj optimizma. Svakako da predstoji mnogo napora i posla za Udrugu kako bi se postigao željeni uspjeh.

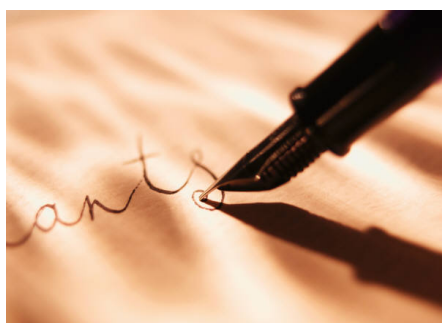
Potpisivanje peticije na Trgu bana Jelačića (gore); prva sjednica Upravnog odbora Udruge „Samodoprinos“ (dolje)

Reagiranja

„Socijalizam danas“ daje otvoreni prostor za pisma, kritičke osvrte i komentare političkih događaja, kako članovima SRP-a tako i svim drugim čitateljima. Stavovi i mišljenja iznesena u rubrici „reagiranja“ ne odražavaju nužno službene stavove SRP-a. Uredništvo zadržava pravo kraćenja i opreme teksta.

Komentari s povodom

Blajburg kao kukavičje jaje kontrarevolucije

Piše: Ivan Plješa

Predsjednik Republike Hrvatske, **Ivo Josipović**, sa svojom svitom pred lažnim kamenom stradanja hrvatske vojske na Blajburškom polju, uz stisak ruke ustaškom nostalgičaru, doimao se poput uprave i igrača *Crvene zvijezde* krajem prošle godine pred spomenikom velikana četničkog pokreta na groblju Libertyvilleu u Chicagu, nogometnog kluba kojeg su partizani osnovali još dok je Berlin čvrsto bio u rukama nacista. Nije lako razumjeti što je bilo u glavama igrača koji još uvijek nose zvijezdu na majicama, a Josipović pak, za koga vjerujemo da nosi zvijezdu u srcu, svoje misli je otkrio, dakle „da zaokruži povijest drugog svjetskog rata i da na tekovinama antifašizma i domovinskog rata nastavimo graditi euro-

psku Hrvatsku“. Josipovićeve retorika, kao i obično, može čak i goditi pacifističkom uhu i uhu neupućenih, ali ovoga puta je nažalost faktografski neodrživa, previše šupljikava, a time i iluzorna. Ta čudovišna gesta stravično je podcjenjivanje fenomena fašizma i antifašizma, povijesnog značaja NOB-a i revolucije izvojevane u ratu i poraću za hrvatski i sve ostale narode na ovim prostorima, žive isprepletenosti te prošlosti sa sadašnjosti i budućnosti, i zasigurno neće pridonijeti smirivanju prijepora, već ih nepotrebno razgaljivati, dakle suprotno od onoga što je Josipović, pretpostavljamo, htio. Jer prijepore razvijaju gubitnici i zločinci, što je na neki način i razumljivo, ali s njima ne može biti dijaloga. Ili to vrijedi za **Hitlerove** naciste, **Musolinijeve** fašiste, četnike i druge kvislinge, ali ne i za ustaše, jer oni su ipak Hrvati. Josipovićev posjet i posjeti svih drugih hrvatskih zvaničnika Blajburgu do sada daju legitimitet upravo tom blasfemičnom i pogubnom obziru.

Prijepori i činjenice

Faktografski, Blajburg je poljana na kojoj se okupio ostatak poražene i od svog vodstva napuštene kvislinške i zločinačke ustaške vojske (i ne samo ustaške) i njenih simpatizera, savješću opterećenih civila, po ustašama od svojih domova odvedenih i plašenih od tobožnje osvete nastupajuće oslobodilačke vojske, korištenih kao štit u nastavku borbe sa partizanima i nakon kapitulacije glavne nacifašističke sile, a danas prikazivane kao žrtve komunističkog, a ne vlastitog ustaškog zločina. Blajburg dakle legitimira definitivni poraz ustaške vojske „NDH“. Sve je to bilo poznato već 1945. i teško se tu još nešto može dodati, a još manje oduzeti. Povijest drugog svjetskog rata odavno je zaokružena i naknadno može biti sa-

jet, uključujući i Hrvatsku i bivše zajedničke države Jugoslavije, izgrađivani su na tekovinama antifašizma, a uspostavljeni mir faktički je čin pomirenja. Zar nismo poslije rata svi išli u iste škole, pa čak i na radne akcije, radili u istim poduzećima, sjedili u istom radničkom savjetu, a da nitko nikoga nije pitao gdje je bio za vrijeme rata ili gdje su bili njegovi roditelji? Ali jedan dio s time se nije pomirio, već je nastavio neprijateljski djelovati, što je bio njihov izbor. Sjećamo se mi i ustaških bombi 1971. godine na našim plažama i hotelima s kojima je trebao biti upropašten turizam. Sjećamo se mi i terorističke grupe sredinom sedamdesetih godina, kao i mnogih drugih ružnih stvari iz ustaške zločinačke epopeje, što se sada želi prevesti u nekakvu patriotsko-domovinsku epopeju. To što se u Hrvatskoj nakon političkih promjena devedesete, pola stoljeća poslije, ponovno postavlja pitanje drugog svjetskog rata, zapravo sve govori o karakteru tih promjena i snagama koje su u njima isplivale, a baš ništa o karakteru drugog svjetskog rata i to je taj pokušaj revizije. Nažalost i tzv. domovinski rat, kojeg je Josipović smjestio u kontinuitet, čedo je tih promjena i već zbog toga ne može biti kontinuitet, već diskontinuitet. No, ovom prilikom nećemo ulaziti u taj problem i ostajemo samo na Blajburgu. Blajburg dakle nije simboličko mjesto stradanja hrvatske vojske i naroda, kao što svjedoči tamo podignuto obilježje, već ustaša i narodnih izdajnika koji su svoju sudbinu odredili svrstavanjem na stranu izdaje i fašizma, makar je i tamo u završnim operacijama, i to baš zahvaljujući ustašama, ginuo i hrvatski narod. No mjesto stradanja hrvatskog naroda, ali i Srba u Hrvatskoj i drugih naroda na ovim prostorima, bilo je daleko šire, širom Jugoslavije i Europe, u brojnim logorima, izgladnjelim gradovima,

spaljenim selima, mnogim ratnim poprištima od Žumberka, Kamnika, Banije, Like, Korduna, Istre, Gorskog Kotara i Primorja, Neretve, Sutjeske i Srijemskog fronta, pa do Dravograda, i upravo tu širinu revizionisti bi htjeli prešutjeti.

Mjesta poraza fašističkih i kvislinških sila, kao što je Blajburg, bilo je također bezbroj, ali ti porazi za naš narod i cijeli napaćeni svijet, predstavljala su olakšanje i radost. Kakvu to iznimku treba imati Blajburg? Kakav to popust i ekskluzivnost danas traže hrvatski klerofašisti i ustaški nostalgičari i gdje se to izgubio njihov tobožnji ponos? Kažu pijetet. Na kakav se to pijetet pozivaju fašisti i ubojice koji su baš tu čudovišnu emociju stravično malo pokazivali pred mno-

vali počast na mjestima poraza fašističkih snaga, poput Josipovića? Čime su to hrvatski kvislinzi zaslužili pijetet danas ipak antifašističke Hrvatske, ako to slučajno nije novac koji su devedesetih uložili da razore njene antifašističke temelje i da za sebe s ostalim lupežima i tajkunima, otmu dio nacionalnog bogatstva i političke moći. Ne, nikakvog tu pijeteta na kojega se ustašonostalgičari i nova kasta na vlasti pozivaju, nema, do drske relativizacije i prešutne rehabilitacije.

Iz navedenih i mnogih drugih razloga, Blajburg stoga ne može biti mjesto klanjanja antifašista i službenih zvaničnika današnje antifašističke Hrvatske, a taj lažni kamen mora biti uklonjen kao fašistička provokacija, baš kao što je uklonjen

fašisti. Ako je netko od SAB-ovaca i bio, bio je kao SAB-ov izdajnik koji se išao, kako netko već i reče, pokloniti izdajnicima, a to i može biti primjereno. Čak da je tamo otišao i cijeli SAB, što nije, jedno udruženje građana, ma koliko hvale vrijedno i poštovano bilo, ne bi imalo tu legitimaciju tobožnjeg zaokruživanja povijesti. Taj legitimitet leži mnogo dublje i šire u narodu i to ne samo hrvatskom, nego svim Jugoslavenskim narodima koji su tu borbu vodili i ne bi se moglo izraziti bez boraca sa Neretve i Sutjeske i drugih brojnih stratišta, majke Knežopoljke i majke sa Korduna, ali i širokih masa širom bivše države koji su narodnooslobodilačku borbu prihvatili, ne samo kao antifašizam, već i kao revoluciju u kojoj su crpili svoje nadahnuće i pregalaštvo za izgradnju boljeg života i mira, a fašizam odbacili kao najveću nesreću, a s njim i domaće kolaborante koji su bili i gori od samih fašističkih okupatora.

Blajburg u funkciji ponovnog porobljavanja hrvatskog naroda

Nakon II. svjetskog rata u ozračju hladnog rata, Blajburg kao grobište ustaške ideologije i NDH, postaje mjesto uskrsnuća jer hrvatski klerofašist i malograđanin kao pripadnik božjeg naroda i sam je Isus Krist i sve čini kao sam Krist. On ima svoj križni put, a to je put prema Blajburgu i natrag, i mjesto uskrsnuća svoje ustaške ideologije, a to je Blajburg koga je licemjerni zapad zbog svog bolesnog antikomunizma bio voljan tolerirati za potrebe „dana D“ koji se devedesetih i dogodio. Nakon pada Berlinskog zida pak, Blajburg postaje kukavičje jaje kontra-revolucije sa ciljem da se kompromitira velika epopeja NOB-a i socijalne revolucije i njeni nesumnjivi poslijeratni uspjesi, diskvalificira komuniste kao glavne inspiratore i protagoniste antifašizma, i eliminira njihov utjecaj u narodu i javnosti kako bi se što lakše i sa što manje otpora, ostvarila pretvorbena pljačka hrva tskog naroda i vratila ga natrag u neprovjetranu balkansku krčmu - čiji će vonj, stra-

Foto: Sašo Bizjak (Večer / Cropix); Izvor: Index.hr

Ivo Josipović, predsjednik Republike Hrvatske i Ilija Abramović, predsjednik „Počasnog blajburškog voda“

gim nevinim i nezaštićenim ljudskim bićima, starcima, ženama i djecom, pa i zarobljenim vojnicima. Mogu se na pijetet danas pozivati i ljudi koji su Hrvatsku, i ne samo nju, devedesetih ponovno gurnuli u rat, samo zato da bi oni za sebe uzeli sve ono što je narod 45 godina stvarao, a na kraju završio obespravljeno na ulici, bez posla i osiromašen. Što to razgaljuje srca tobože suvremenih hrvatskih političara? Jeli podlijeganje pacifističkom licemjerju iza kojeg stoji samo zločin, vrlina ili neizmjerana glupost, ali i opasnost jer fašizam nipošto nije rekao svoju posljednju riječ. Uostalom, koji su to državnici nakon drugog svjetskog rata odamo revidirana.

spomenik Francetiću u Slunju i Budaku u Lovrincu. Čak štoviše, takav postupak zvaničnika je protuustavan jer je u Ustavu Hrvatske navedena i izričita ograda od NDH i njene ideologije. Taj lažni kamen je sramota za Republiku Hrvatsku, Austriju na čijem se teritoriju nalazi, Evropu i cijelu antifašističku koaliciju. To je okupljanje fašističkih nostalgičara i njihovih simpatizera. Ono može imati samo jednu poruku: „klali smo, pa što, i opet ćemo ako treba“.

Antifašisti nisu bili na Blajburgu i neće

Na svu sreću, i pored svih Josipovićevih nastojanja, to mjesto okupljanja vampira, nisu posjetili anti-

ni multinacionalni kapital, sprejem olakšavati samo prilikom ulaska u nju, radi uvlačenja svoje šape u narodne džepove.

Očigledno je dakle da je Blajburg danas dobio novu političku dimenziju. Glavni problem nije i neće biti toliko ustaški recidivizam i smiješni „Blajburški vod“, već potreba za trajnim izvorištem antikomunizma s kojim se sada plaši obespravljen i opljačkan hrvatski narod da se ne dosjeti jadu i opet okrene komunistima, a koji produciraju klerici, privatizacijski predatori, tajkuni, renegati, konvertiti i profiteri svih boja, na smrt preplašeni da sve što su ukrali mogu izgubiti, jer to je pitanje otvoreno sve dok ukradeno ne bude vraćeno. Golem socijalni i kulturni preobražaj i silan napredak, mir i sigurnost koju smo posjedovali, poput zaraze prijeti u usporedbi sa sadašnjim bijednim životom, i tu tekovinu i naviruća sjećanja ljudi, treba svim silama kompromitirati i ogaditi. Antikomunizam je za to provjereno i omiljeno sredstvo kontrarevolucije sa naročitim ulogom i blagoslovom klerika i Kaptola.

Mitimizacija Blajburga i manipulacija s njim, danas svoje trajno izvorište ima dakle u socijalnom raspadu i novoj klasnoj antagonizaciji hrvatskog društva i u funkciji je klasne borbe koju nova kasta na vlasti vodi protiv prevarene i obespravljenih radničke klase i najširih narodnih masa, što znači da se taj problem i ne može riješiti pomirbom i rukovanjem s ustaškom nostalgijom. Sve dok bude postojala potreba za antikomunističkom ujdurmom, Blajburg će biti iznova instrumentaliziran i pokazivan kao mjesto komunističkog zločina, a ne ustaškog sloma, ali sada ne toliko u funkciji rehabilitacije ustaštva, nego prije svega, opstanka vladajuće klase plašenjem od komunizma. Na Blajburgu će se i dalje rojiti mržnja i neki novi koljači.

Povijest se dakle ponavlja, samo na novoj razini. Todorić, Pavić i moćni strani multinacionalni kapital radije će se poslužiti fašizmom, nego dopustiti neku novu naciona-

lizaciju. Istovremeno, oni će se koristiti i antifašizmom bez komunista kao lijepom slikom, ali u srcu će gajiti simpatije prema suspenziji demokracije (fašizacije) u obrani od neke pretjerane socijalizacije. Tu je Rodos, gospodine Predsjedniče, i tu treba doskočiti. Pustite ustaške nostalgičare, daleko im kuća, glavni poticaj prijepora je nova klasa! Povijest svih dosadašnjih mržnji i klanja je prije svega povijest klasne borbe, a ne samo proste subjektivne volje. Put prema istinskom pomirenju je put prema društvu bez nepomirljivih klasa. Socijalizam ili barbarstvo, očitije danas više nego ikad ranije!

Čavoglavski bal vampira

Piše: Ranko Adorić

Okupljanje u Čavoglavama, ovoga puta s incidentom, pod plaštom „proslave“ krvavih događaja međuetničkog sukoba iz 1995., već tradicionalno se pretvorilo u bal fašistoidnih vampira koji otvoreno ustašuju pod motom: *Tko nam što može: ovo je i tako naša – ustaška država!* Prkosi se tako cjelokupnoj domaćoj i svjetskoj javnosti, civilizacijskim normama, kao i hrvatskim zakonima. Krši se i Ustav u kojem stoji da je RH nastala na temeljima antifašističke borbe u toku NOB-a itd.

S pravom se postavlja pitanje: zašto se baš nama, u 21. stoljeću, nakon više od pola vijeka potpunog vojničkog i moralnog sloma fašizma, koji je skrivio svjetski rat i stradanja stotina milijuna nedužnih ljudi, kako je moguće da se baš jedino kod nas javljaju ovi fašistoidni recidivi? Toga nema nigdje u svijetu!

Odgovor je dobro poznat, kriva je isključivo državna vlast u ovoj zemlji, pa se podsjetimo:

1. Od početka 90-tih vlast rasplamsava psihozu mržnje, ksenofobije i nacionalne netrpeljivosti, dižući ih na pijedestal državne politike, promovira, potiče i tolerira klero-

fašistička i divljačka ponašanja desnice. U zemlji gdje su mnogi "bratitelji" za tzv. domovinskog rata neskriveno i „ponosno“ nosili ustaško znakovlje, pozdravljali romanomente i čije su „postrojbe“ nosile imena najokorijelijih fašističkih ratnih zločinaca, kvinslinške tvorevine i satelita Trećeg Rajha, tzv. NDH, otvoreno kažu da su se borili protiv zvijezde petokrake, partizana, komunista, **Tita** i svega što simbolizira "mračni period socijalizma".

Samo oni koji nas hoće dobro nasmiјati kažu da je ovo bio nastavak NOB-a hrvatskog naroda!

2. Pretvara ostarijele borce NOB-a, partizane, u glinene golubove na koje se patološki obrušavaju revanšizmom zadojene poražene snage, a koji takvu sudbinu ničim nisu zaslužili. Umanjuju im se prava i mirovine, nekažnjeno se ruše spomenici NOB-a, sistemski se uklanjaju sva obilježja toga vremena u mnogim gradovima, prijeti se, zastrašuje.

3. Falsificiranjem povijesti, u udžbeničkoj literaturi, novinskim člancima, kvazihistorijskim edicijama, tribinama i okruglim stolovima, radio i tv emisijama i serijama, i u gotovo svim medijima period NOB-a i socijalističke izgradnje, pravom poplavom neznanstvene građa trebalo je poslužiti da se revidira povijest i mlade ljude održi u neznanju kako bi se njima lakše manipuliralo što pokazuju i ovi događaji. Tako se perfidno, u ime navodne istine prodaje laž, sa željom da se krvavo ustaštvo zaogrne u nacionalno viteštvo. Ujedno se besramno rehabilitira zločinačka „NDH“ i **Pavelićeva** strahovlast.

4. Vlast zadnjih godina polako napušta svoje profašističke partnere, sve više im okrećući leđa pod pritiskom nabrekle želje da se što više dopadne antifašističkoj Evropi. Zato još licemjernije zvuči komentar osude incidenta premijerke **Kosor**, jer je samo za vanjsku upotrebu.

Ovakvim postupanjem vlasti do sada, nanesena je nemjerljiva šteta ugledu zemlje u svijetu.

Naslovnica dvobroja za srpanj-kolovoz: Ovo ljeto u Hrvatskoj pamtit ćemo po demonstracijama radnika i građana u cilju očuvanja radnih prava i zaštite javnog interesa, na koje je potpuno neprimjereno, ali nažalost očekivano, reagirao represivni aparat u službi zaštite privatnog kapitala. Višekratne policijske intervencije i masovna privođenja uslijedila su na zagrebačkom gradilištu u Varšavskoj ulici (gornja slika – autor Drago Sopta; izvor: jutarnji.hr), dok su pred solinskom tvornicom Salonit, prijeteći fizičkom intervencijom, radnicima branili da uđu u krug tvornice (donja slika – autor: Paun Paunović; izvor: jutarnji.hr)

Kontakti

Socijalistička radnička partija Hrvatske

Pavla Hatza 14, 10000 Zagreb

Tel: + 385 (0)1 48 35 340

Ivan Plješa, predsjednik

Stjepan Šafran, tajnik

Regionalna organizacija SRP-a Zagrebačko-zagorska

Kralja Tvrtka 13, 10430 Samobor

GSM: + 385 (0)98 380 762

Milan Vasiljević, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a Slavonsko-posavska

Kralja Petra IV. 6, 35000 Slavonski brod

GSM: + 385 (0)91 895 1099

Josip Andrić, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a Banijsko-moslavačka

Stjepana i Antuna Radića 31, 44000 Sisak

Tel: + 385 (0)44 531 577

Joso Lončarić, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a za Dalmaciju

Kralja Zvonimira 35, 21000 Split

Tel: + 385 (0)21 482 934

Ranko Adorić, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a za Istru

Istarska 5, 52100 Pula

Tel: + 385 (0)52 219 036

Vladimir Kapuralin, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a Primorsko-goranska

Blaža Polića 3, 51000 Rijeka

GSM: + 385 (0)91 12 03 975

Dalibor Vidović, predsjednik

SRP Grad Zagreb

Pavla Hatza 14, 10000 Zagreb

Tel: + 385 (0)1 48 35 340

Zvezdana Lazar, predsjednica

